

26.11.2024

Asia/8

8

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan päätös varhaiskasvatusmaksujen kesälomahyvityksperiaatteiden tarkistamisesta 1.6.2025 alkaen

HEL 2024-001914 T 02 05 00

Päätösehdotus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää tarkistaa Helsingin kaupungin varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen kesälomahyvitykset 1.6.2025 alkaen seuraaviksi:

- Heinäkuu on maksuton, jos lapsen hoitosuhde on alkanut viimeistään edellisen vuoden syyskuussa. Jos hoitosuhde on alkanut syyskuun jälkeen, hyvitetään koko heinäkuun poissaolosta 50 %.
- Varhaiskasvatuksesta ei peritä kesäaikana maksua, jos lapsi on poissa varhaiskasvatuksesta ennalta ilmoitetusti kesä-, heinä- ja elokuun aikana kaikki kolme kalenterikuukautta, tai kaksi perättäistä kalenterikuukautta, (joko kesä- ja heinäkuun tai heinä- ja elokuun). Ilmoittaminen tulee tehdä toimialan antamien ohjeiden ja aikataulun mukaisesti huhtikuussa.

Lisäksi lautakunta päättää, että hyvityksperiaatteiden toimivuutta arvioidaan kahden vuoden kokemusten perusteella sekä asiakkaiden että toiminnan järjestämisen näkökulmasta. Arvioinnin tulokset raportoidaan ja mahdolliset periaatteiden tarkistustarpeet esitetään lautakunnalle loppuvuodesta 2027.

Esittelijän perustelut

Toimivalta

Hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 1 kohdan mukaan, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, toimialalautakunta omalla toimialallaan päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomainen päättää hinnoista, maksuista, vuokrista ja korvauksista sekä vapautuksesta toimialalle kohdistettavan maksun, korvauksen ja muun saatavan suorittamisesta.

Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista

Lain 4 § mukaan varhaiskasvatuslaissa tarkoitettu päiväkotitoimintana ja perhepäivähoitona järjestettävästä varhaiskasvatuksesta voidaan määrätä kuukausimaksu. Maksu voidaan periä enintään yhdeltätoista kalenterikuukaudelta toimintavuoden aikana.

9 § mukaan kuukausittainen maksu peritään myös lapsen tilapäisen poissaolon ajalta. Poikkeuksena ovat lapsen sairaus ja koko kalenterikuukauden poissaolo.

Jos lapsi on sairautensa vuoksi poissa varhaiskasvatuksesta yli kymmenen päivää kalenterikuukauden aikana, kyseiseltä kuukaudesta peritään puolet tässä laissa säädetystä kuukausimaksusta. Sairaudesta johtuvan poissaolon kestäessä koko kalenterikuukauden maksua ei peritä lainkaan. Jos lapsi on muusta syystä poissa varhaiskasvatuksesta koko kalenterikuukauden, maksuna peritään puolet kuukausimaksusta.

10 § mukaan jos lapsen huoltajat varaavat lapselle varhaiskasvatuspaikan lomansa ajaksi eivätkä peruuta sitä, voidaan peruuttamatta jätetystä varhaiskasvatuspaikasta periä puolet tämän lain mukaan määräytyvästä kuukausimaksusta. Vaikka perheen tulot olisivat niin pienet, ettei lapselle ole määrätty kuukausimaksua, voidaan tässä momentissa tarkoitettulla tavalla käyttämättä jätetystä varhaiskasvatuksesta kuitenkin periä puolet 7 §:n mukaisesta pienimmästä perittävästä maksusta (joka on päätöshetkellä 27 euroa).

Enimmäismaksut on määritelty laissa erikseen. Kunnat voivat kuitenkin periä alhaisempia maksuja, kuten Helsinki on tehnyt kesälomakaudella.

Helsingin kaupungin nykyiset kesälomahyvitysperiaatteet

Helsingin kaupungin nykyisten maksuperiaatteiden mukaan heinäkuu on maksuton, jos lapsen hoitosuhde on alkanut viimeistään edellisen kalenterivuoden syyskuussa. Jos hoitosuhde on alkanut syyskuun jälkeen, hyvitetään koko heinäkuun (koko kalenterikuukauden) poissaolosta 50 %. Tältä osin hyvitys perustuu edellä kuvattuun lainsäädäntöön.

Lisäksi lomapoissaoloista hyvitetään maksuja Helsingissä tällä hetkellä kesäkuusta elokuun alkuun (esimerkiksi kesällä 2023 ajalla 5.6. – 9.8.2023) seuraavasti:

Jos loma-aikaa on kuusi viikkoa tai enemmän

- Kuuden viikon lomasta hyvitetään 1 viikko
- Seitsemän viikon lomasta hyvitetään 2 viikkoa
- Kahdeksan viikon lomasta hyvitetään 3 viikkoa
- Yhdeksän viikon lomasta 4 viikkoa

Lomaviikkojen ei tarvitse olla peräkkäin, kunhan ne sijoittuvat hyvittävälle lomajaksolle. Hyvitys tulee vain kokonaisista viikoista ja loma-ajan aloitus voi olla mikä viikonpäivä tahansa.

Helsingissä ei ole käytetty lain sallimaa mahdollisuutta veloittaa puolet maksusta loma-ajoina varatuista ja peruuttamatta jätetyistä paikoista.

Hyvityksen edellytyksenä on, että poissaolot on ilmoitettu määräaikaan mennessä (esimerkiksi keväällä 2024 viimeistään 26.4.24).

Kesälomahyvityksen muissa suurissa kaupungeissa

Lakiin pohjautuen heinäkuun laskutuskäytäntö on kaikissa kunnissa perusteiltaan sama kuin Helsingissä.

Vantaalla ja Espoossa ei ole edellä mainitun lisäksi erillisiä kesälomahyvityksiä.

Tampereella kesä-elokuu on maksutonta 8 viikon ajalta ja Oulussa 6 viikon ajalta, jos perhe sitoutuu lapsen yhtäjaksoiseen poissaoloon kyseiseksi ajanjaksoksi.

Turussa varhaiskasvatus on maksutonta kesäaikaana 2-3 kuukautta, jos lapsi on ennalta ilmoitetusti poissa kesä-, heinä- ja elokuun aikana kaikki kolme kalenterikuukautta tai kaksi perättäistä kalenterikuukautta.

Perustelut Helsingin kesälomahyvityksperiaatteiden tarkistamiselle

Helsingissä on lähdetty siitä, että hyvityskäytäntö säilytetään, mutta periaatteita suoraviivaistetaan ja selkeytetään niin, että ne olisivat ymmärrettäviä perheille. Esityksen mukaan hyvitystä myönnettäisiin vain täysistä poissaolokuukausista.

Nykyisten periaatteiden ymmärtämisen haastavuus näkyy asiakaspalautteena ja merkintävirheiden suurissa määrissä. Virheelliset hyvityspäätökset joudutaan korjaamaan yksittäin manuaalisesti, mikä kuormittaa merkittävästi asiakasmaksuyksikön työntekijöitä ja palveluohjausta yhteydenottojen takia elokuussa.

Esitettyjen kesälomahyvityksperiaatteiden avulla henkilöstön loma-ajat voidaan suunnitella niin, että henkilöstöä on eniten paikalla silloin, kun lapsiakin on. Tällä varmistetaan pedagogisen toiminnan toteutuminen parhaalla tavalla.

Lapsi- ja talousvaikutusten arviointi

Uudella selkeämmällä kesälomien maksuhyvityksellä helpotetaan perheiden lomasuunnittelua, jolloin myös lapselle tärkeä lomajakso varhaiskasvatuksesta mahdollistuu.

Kesälomahyvitysten taloudellinen merkitys asiakkaille on hyvin rajallinen. Maaliskuun alusta 2023 asiakasmaksuihin vaikuttavia tulorajoja nostettiin lakisääteisesti 33 %, minkä jälkeen täysin maksutonta var-

haiskasvatusta saa Helsingissä jo noin puolet asiakkaista. Helmikuun 2023 alussa noin 39,1 % asiakkaista oli nollamaksuluokassa. Lokakuun 2024 alussa vastaava osuus asiakkaista oli 46,5 %.

Nollamaksusta johtuen suurelle osalle asiakkaista ei lomapoissaoloista huolimatta synny hyvitetävää. Järjestelmätilastojen mukaan kesäkuussa 2024 kesälomahyvityksiä myönnettiin kaikkiaan 4 242 lapsesta yhteensä 327 000 euroa. Elokuussa 2024 vastaavasti myönnettiin hyvityksiä kaikkiaan 1 551 lapsesta yhteensä 73 000 euroa.

Asiakasmaksutuloja laskutettiin kesäkuussa 2024 kaikkiaan 2,9 miljoonaa euroa ja elokuussa 2,9 miljoonaa euroa. Lomakuukausien laskutus ei poikkea olennaisesti muiden kuukausien laskutuksesta.

Esittelijä toteaa, että hyvityseriaatteiden vaikutuksia on perusteltua arvioida sekä asiakkaiden näkökulmasta että toiminnan järjestämisen näkökulmasta kahden toimintavuoden kokemuksen perusteella ja tarvittaessa tarkistaa.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelujohtaja, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Joanna Kulkki, asiakasmaksupäällikkö, puhelin: 310 2873
joanna.kulkki(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano